Prima instanţă: Judecătoria Anenii Noi (sediu central), jud. Andrei Mocanu
Dosarul nr. 2a-4475/24 (2-24063161-02-2a-02122024)

D E C I Z I E

18 iunie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Diana Corlăteanu şi Lucia Bagrin
Grefier Jumiga Tamara

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Cerevan Ilie, împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediu central) din 11 septembrie 2024,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Prodan Zinaida împotriva lui Cerevan Ilie cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, permiterea de a perfecta acte de identitate a copilului fără acordul tatălui copilului și încasarea cheltuielilor de judecată.

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 11 iunie 2024, Prodan Zinaida, reprezentată de către avocatul Pascari Iulian s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Cerevan Ilie cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, permiterea de a perfecta acte de identitate a copilului fără acordul tatălui copilului și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Prodan Zinaida, prin intermediul reprezentantului ei, avocatul Iulian Pascari a indicat că, s-a aflat în relație cu pârâtul Cerevan Ilie în rezultatul căreia s-a născut copilul minor *****, născut la *****, care în prezent locuiește cu reclamanta şi se află la întreţinerea ei.

Mai indică că, tatăl Cerevan Ilie nu participă în nici un mod la creșterea și educația copilului lor minor *****.

Susţine că, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților săi, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Astfel, Cerevan Ilie are obligația părintelui ca tată față de copilul minor *****,

născut la *****, care în prezent se află la întreținerea, creșterea și educarea mamei.

Notează că în baza informaţiei plasate pe pagina oficială de Biroul Naţional de Statistică, minimul de existenţă pentru un copil în mediu pentru an. 2023 (copil 7-17 ani) constituie 3 142,3 lei. Consideră că sumele menționate nu pot fi considerate ca satisfăcătoare şi destule pentru un trai plin de decenţă a copiilor.

Mai precizează că, conform hotărârii Guvernului nr. 1033/2023 din 21 decembrie 2023 „Se aprobă cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2024, în mărime de 13 700 de lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislaţie". Dat fiind faptul că, locul de trai al copilului minor este cu mama, în mod evident aceasta contribuie la educaţia şi întreţinerea copilului, atât în plan material, cât şi psihologic.

Remarcă că obiectul obligaţiei de întreţinere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuinţă, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar şi mijloace necesare pentru creşterea, educarea, şi pregătirea profesională a copiilor. Astfel întreţinerea se acordă nu numai din câştigul din munca în sensul comun, dar şi din alte mijloace ale debitorului obligaţiei de întreţinere, tocmai în virtutea principiului potrivit căruia întreţinerea se datorează în dependenţă de nevoile celui care o cere, dar şi cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

Mai menționează că, informaţia Biroului Naţional de Statistică privind minimul de existenţă pentru un copil, nu constituie o normă imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanţă importantă de raportare, ca cuantum/nivel minim de la care instanţa de judecată porneşte la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere.

Prin urmare, părinţii vor fi obligaţi la asigurarea unui nivel de trai suficient copiilor săi minori, pornind de la interesul primordial al copilului, iar acest cuantum nu ar crea dificultăţi la încasarea pensiei de întreţinere şi este în interesul major al copiilor, fiind în drept să fie asiguraţi din punct de vedere material în deplină măsură şi fără nici o restricţie sau condiţionare.

Reiterează că, copilul minor ***** se află permanent în grija reclamantei şi ultima contribuie în cea mai mare măsură la achitarea serviciilor medicale, cheltuieli servicii comunale, îmbrăcăminte, alimentaţie, cheltuieli de activităţi extraşcolare, iar pârâtul are posibilitatea reală de a achita suma solicitată conform veniturilor sale.

Reprezentantul reclamantei Prodan Zinaida, avocatul Pascari Iulian, prin cererea de chemare în judecată solicită încasarea de la Cerevan Ilie în beneficiul lui Prodan Zinaida, pensie pentru întreţinerea copilului minor *****, născut la *****, în mărime de ¼ din salariu și/sau din alte venituri lunar, de la data depunerii /cererii până la atingerea majoratului de către copil, stabilirea domiciliului copilului minor *****, născut la ***** cu mama și perfectarea actelor de identitate a copilului minor, fără permisiunea tatălui Cerevan Ilie, încasarea de la Cerevan

Ilie în beneficiul lui Prodan Zinaida a cheltuielilor de judecată.

Soluția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediu central) din 11 septembrie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Prodan Zinaida, prin intermediul avocatului Pascari Iulian, a fost admisă. S-a determinat locul de trai al copilului minor al părților *****, născut la *****, cu mama Prodan Zinaida.

S-a încasat de la Cerevan Ilie în beneficiul Zinaidei Prodan, pensia de întreținere a copilului minor al părților *****, născut la *****, în mărime de ¼ din salariu și/sau alte venituri ale lui Cerevan Ilie, lunar, începând cu 11 iunie 2024, până la atingerea majoratului de către copil.

S-a permis mamei Prodan Zinaida, de a perfecta acte de identitate pe numele minorului *****, născut la *****, fără acordul tatălui Cerevan Ilie.

S-a încasat de la Cerevan Ilie în beneficiul Zinaidei Prodan, suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 450 lei cu titlu de taxa de stat achitată de reclamantă și suma de 60 lei cu titlu de cheltuieli privind solicitarea extrasului de la ASP, în total suma de 4 510 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

S-a încasat de la Cerevan Ilie în beneficiul statului suma de 250 lei cu titlu de taxa de stat pentru pretenția privind încasarea pensei de întreținere a copilului minor.

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 septembrie 2024, Cerevan Ilie a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediu Central) din 11 septembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea încasării pensiei de întreținere, permiterii mamei Prodan Zinaida de a perfecta acte de identitate pe numele minorului ***** fără acordul tatălui Cerevan Ilie, precum și în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică, cu emiterea unei noi hotărâri judecătorești în această parte, după cum urmează:

-respingerea cerinței lui Prodan Zinaida cu privire la perfectarea actelor de identitate pe numele minorului *****, fără acordul tatălui Cerevan Ilie, ca fiind neîntemeiată.

-stabilirea pensiei de întreținere a minorului ***** în mărime fixă de 1 500 lei, lunar, urmând a fi încasată de Ia Cerevan Ilie în beneficiul lui Prodan Zinaida, până la atingerea majoratului de către minorul *****.

-respingerea cerinței lui Prodan Zinaida cu privire la încasarea de la Cerevan Ilie a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 000 lei, dat fiind faptul că acestea nu au fost reale, necesare și rezonabile.

Argumentele apelului:

În motivarea cererii de apel, Cerevan Ilie a invocat că este de acord să achite pensia de întreținere în cuantum lunar de 1 500 lei, reieșind din informația publică

a Biroului Național de Statistică și solicită a fi stabilită această sumă. Totodată, menționează că întreține material copilul, fapt care nu poate fi negat de intimată.

Relevă că instanța de apel urmează să țină cont de indicatorii statistici anuali, stabilirea pensiei alimentare în cuantum înjumătățit din minimul de existență, deoarece ambii părinți, în temeiul legii, au obligația în egală măsură, de întreținere a copiilor minori.

Cu privire la cerința intimatei referitor la perfectarea actelor de identitate pe numele minorului *****, fără acordul său, o consideră una neîntemeiată. Or, cadrul legal nu permite instanței de judecată să admită o astfel de imixtiune în dreptul său de a da acordul la perfectarea unor anumite acte de identitate pe numele fiului său.

Cât privește cerința Zinaidei Prodan cu privire la încasarea din contul pârâtului/apelant a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 000 lei, o consideră neîntemeiată, dat fiind faptul că acestea nu au fost reale, necesare și rezonabile, iar careva probe (rapoarte de activitate a avocatului) în acest sens, nu au fost prezentate de către intimata/reclamanta.

Sub aspectul motivării soluției de către instanța de fond, remarcă că aceasta este nemotivată, nefiind clar în baza căror probe instanța de fond a permis intimatei să perfecteze actele de identitate pe numele minorului *****, fără acordul său.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatei cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, nu a fost depusă referință asupra cererii de apel.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediu central) a fost pronunțat la 11 septembrie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 26 septembrie 2024 (f. d. 44), Colegiul judiciar constată că apelul a fost declarat în termen.

Poziția părților în ședința de judecată în instanța de apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, apelantul Cerevan Ilie a susținut apelul său în sensul declarat. A solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea încasării pensiei de întreținere, permiterii mamei Prodan Zinaida de a perfecta acte de identitate pe numele minorului ***** fără acordul tatălui Cerevan Ilie, precum și în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică, cu emiterea unei noi hotărâri judecătorești în această parte, de respingere a pretențiilor. A menționat suplimentar că nu a împiedicat în nici un

mod la perfectarea actelor de identitate a copilului, or o solicitare expresă din partea intimatei nu a parvenit.

Apelanta Prodan Zinaida și reprezentantul acesteia, avocata Pascari Iulian în ședința de judecată a instanței de apel nu s-au prezentat în ședința de judecată a instanței de apel, procedura de citare a fost respectată. Astfel, instanța de apel consideră posibilă examinarea cauzei în apel, în lipsa părților care nu s-au prezentat. Or, potrivit art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind explicațiile apelantului, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră necesar de a admite apelul, de a casa parţial hotărârea instanței de fond, în partea pretenției privind permiterea de a perfecta acte de identitate pe numele minorului, fără acordul tatălui, şi în această parte se pronunță o hotărîre nouă prin care pretențiile se resping ca nefondate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În temeiul art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Conform art. 386 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Aderent, instanța de apel menționează că conform prevederilor art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În accepțiunea art. 6 CEDO, instanței judecătorești îi este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă că implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos).

Din interpretarea art. 6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Instanța de apel reține că, la 11 iunie 2024, Prodan Zinaida, reprezentată de către avocatul Pascari Iulian s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Cerevan Ilie cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, permiterea de a perfecta acte de identitate a copilului fără acordul tatălui copilului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 11 septembrie 2024, Judecătoria Anenii Noi (sediu central), a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse de Prodan Zinaida și a determinat locul de trai al copilului minor al părților *****, născut la *****, cu mama Prodan Zinaida. A încasat de la Cerevan Ilie în beneficiul Zinaidei Prodan, pensia de întreținere a copilului minor al părților *****, născut la *****, în mărime de ¼ din salariu și/sau alte venituri ale lui Cerevan Ilie, lunar, începând cu 11 iunie 2024, până la atingerea majoratului de către copil. A permis mamei Prodan Zinaida, de a perfecta acte de identitate pe numele minorului *****, născut la *****, fără acordul tatălui Cerevan Ilie. A încasat de la Cerevan Ilie în beneficiul Zinaidei Prodan, suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 450 lei cu titlu de taxa de stat achitată de reclamantă și suma de 60 lei cu titlu de cheltuieli privind solicitarea extrasului de la ASP, în total suma de 4 510 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. A încasat de la Cerevan Ilie în beneficiul statului suma de 250 lei cu titlu de taxa de stat pentru pretenția privind încasarea pensei de întreținere a copilului minor.

În apel, apelantul contestă legalitatea hotărârii instanței de fond, în partea încasării pensiei de întreținere, permiterii mamei Prodan Zinaida de a perfecta acte de identitate pe numele minorului ***** fără acordul tatălui Cerevan Ilie, precum și în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, părţile au un copil minor, *****, născut la *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere, seria și nr. NA-VI 3638565 (f. d. 8).

Referitor la pretenția de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor, Colegiul judiciar relevă că:

Conform art. 46 din Codul familiei, drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din provenienţa copiilor, atestată în modul stabilit de lege, iar în temeiul art. 58 alin. (1) din același cod, părinții au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

În corespundere cu prevederile art. 74 din Codul familiei, părinții sunt obligați să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare.

În virtutea dispozițiilor art.75 alin. (1) din Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii.

În acord cu art. 18 alin. (1) al Convenţiei privind drepturile copiilor, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Conform art. 27 alin. (2) al aceleiaşi Convenţii, părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

Astfel, instanţa relevă că întreţinerea oferită de părinte trebuie să corespundă integral necesităţilor respective şi să asigure dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului la un nivel corespunzător şi suficient pentru a nu leza interesele copilului.

Din considerentele menționate și pornind de la premisa că, apelantul/pârât este obligat în virtutea calităţii sale de părinte să asigure copiilor săi dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială la un nivel respectiv, pentru a nu leza interesele acestora, Colegiul civil reține că prima instanță a făcut o justă concluzie cu privire la aceea că este necesar de a încasa de la Cerevan Ilie în beneficiul Zinaidei Prodan, pensia de întreținere a copilului minor al părților *****, născut la

*****, în mărime de ¼ din salariu și/sau alte venituri ale lui Cerevan Ilie, lunar, începând cu 11 iunie 2024, până la atingerea majoratului de către copil.

Instanța de apel punctează că, stabilirea unei indemnizații de întreținere a copilului minor mai mică sau mai mare, decât cea stabilită de prima instanță, ar pune părțile reciproc într-o situaţie materială mai defavorabilă. Or, în virtutea calității de părinte, ambii în egală măsură urmează să contribuie la educația și întreținerea copiilor minori.

Aderent, instanța de apel punctează că la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor, instanţa de apel reiterează dispoziţiile art. 58 alin. (1) şi art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Tot aceste dispoziţii se conţin şi în art. 8 alin. (2) din Legea nr. 370 din 30 noiembrie 2023 privind drepturile copilului, care prevede că răspunderea pentru creșterea copilului și pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea, educarea și întreținerea copilului.

În conexiunea celor relatate, instanţa de apel notează că normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

La caz, se mai reţine că, apelantul a făcut trimitere la informația Biroului Național de Statistică privind minimul de existență pentru un copil, care urmează a fi împărțită la ambii părinți.

Cu referire la acest aspect, instanța de apel menționează că, cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul orientativ și nu obligatoriu. Or, această sumă reflectă minimul de existență, adică volumul minim de produse şi servicii, necesare pentru satisfacerea cerinţelor primordiale, asigurarea menţinerii sănătăţii şi susţinerea vitalităţii, însă cheltuielile reale de întreținere ale unui copil sunt mult mai mari.

În această ordine de idei, Colegiul civil ține să menționeze că, părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență.

Din acest motiv, suma propusă de apelant în cuantum de 1 500 lei lunar, nu poate fi acceptată, deoarece necesitățile specifice vârstei copilului reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere.

În finalitatea celor expuse, Colegiul judiciar apreciază ca fiind corectă și legală concluzia instanței de fond precum că suma pensiei de întreținere pentru copilul minor trebuie să fie reală şi necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte, iar în cazul dat pensia de întreținere în mărime de ¼ din salariu și/sau alte venituri ale lui Cerevan Ilie, lunar, corespunde în mod real nevoilor minorului şi necesităților de întreținere la această vârstă.

Referitor la pretenția de încasare a cheltueilor de asistență juridică, Colegiul judiciar relevă următoarele:

Conform art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În acord cu dispozițiile art. 96 alin. (1), alin. (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În conformitate cu art. 63 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

În acest sens, Colegiul civil subliniază că sumele cheltuite de părți cu ocazia îndeplinirii actelor de procedură corespunzătoare poziției lor procesuale, pe parcursul desfășurării cauzelor civile, reprezintă cheltuieli de judecată, iar conform art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, cheltuielile de asistență juridică fac parte din cheltuielile de judecare a cauzei.

Cheltuielile de judecare a cauzei pornesc de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți în procesul civil și au caracter de sancțiune procedurală, iar ca fundament răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut procesul. Prin obligarea la plata acestora trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul.

Aici necesită a fi evidenţiat că pentru a determina cuantumul compensației acordate și pentru a face o apreciere corectă, se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştințe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Prin urmare, instanța de apel relevă că la determinarea temeiniciei cuantumului asistenţei juridice, de care a beneficiat reclamanta/apelantă, reieșind din complexitatea cauzei, timpul şi volumul serviciilor prestate de avocat, consideră că suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este reală, necesară şi rezonabilă.

Astfel, Colegiul judiciar respinge ca nefondate alegațiile apelantului privind dezacordul acestuia cu soluția instanței de fond, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică. Or, acestea au fost suportate reclamantă și urmează a fi compensate din contul lui Cerevan Ilie.

Astfel, având în vedere că reclamanta/apelantă a avut câștig de cauză, acesteia urmează a-i fi compensate cheltuielile de asistență juridică din contul pârâtului/apelant Cerevan Ilie.

Referitor la pretenția privind permiterea perfectării actelor de identitate pe numele minorului ***** fără acordul tatălui Cerevan Ilie, Colegiul judiciar relevă următoarele:

Articolul 1 alin. (1) din legea nr. 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate, stipulează că Actele de identitate din sistemul naţional de pașapoarte sânt: toate tipurile de pașapoarte, de cărți de identitate, de cărți de rezidență,

documentele de călătorie ale apatrizilor (Convenţia privind statutul apatrizilor din 28 septembrie 1954), ale refugiaţilor (Convenţia cu privire la statutul refugiaţilor din 28 iulie 1951) şi ale beneficiarilor de protecţie umanitară.

Conform art. 4 alin. (1), (1^1), (1^2) și (1^3) din legea menționată, modul de eliberare și modelele actelor de identitate se aprobă de Guvern. Eliberarea actelor de identitate se asigură de Agenția Servicii Publice, cu excepţia cazurilor prevăzute de legislaţia în vigoare. Agenția Servicii Publice efectuează cercetări tehnico-științifice la toate etapele procesului de prestare a serviciilor publice de eliberare a actelor de identitate.

Actele de identitate se eliberează în temeiul cererii depuse de către solicitant la autoritatea competentă în modul stabilit. Depunerea cererii de către alte persoane se admite în următoarele situații speciale: în cazul minorului, inclusiv al celuia asupra căruia este instituită tutela sau curatela, în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al acestuia (unul dintre părinți, tutorele, curatorul), cu prezența obligatorie a persoanei reprezentate.

Astfel, prin prisma cadrului legal, aplicabil speței, Completul judiciar consideră incorectă soluția instanței de fond cu privire la permiterea mamei Prodan Zinaida de a perfecta acte de identitate pe numele minorului *****, fără acordul tatălui Cerevan Ilie, în condițiile în care mama nici nu a identificat care Act de identitate a copilului minor, urmează a fi perfectat.

Aderent, instanța de apel remarcă că la solicitarea perfectării pașaportului biometric al copilului minor, și anume la depunerea cererii pentru minorul ai căror părinţi se află în divorţ, se prezintă hotărârea instanţei de judecată cu privire la divorţ, definitivă şi irevocabilă. Dacă instanţa de judecată a încredinţat minorul unuia dintre părinţi, pentru eliberarea paşaportului minorului se va prezenta declaraţia acestui părinte, depusă în scris în faţa funcţionarului consular din cadrul ambasadei/oficiului consular sau autentificată notarial, din care să rezulte acordul pentru eliberarea paşaportului persoanei reprezentate. Prezentarea hotărârii menţionate nu este obligatorie, în cazul în care se prezintă acordul ambilor părinţi privind eliberarea paşaportului, depusă în scris în faţa funcţionarului consular din cadrul ambasadei/oficiului consular sau autentificată notarial.

La caz, instanța de apel remarcă că intimata/reclamantă nici nu s-a adresat către pârât privind solicitarea acordului la perfectarea unui anumit act de identitate. Or, sarcina probațiunii este pusă în seama reclamantului, conform regulii generale stabilite la art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, potrivit căreia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

În altă ordine de idei, admiterea acestui capăt de cerere cu privire la permiterea mamei Prodan Zinaida de a perfecta acte de identitate pe numele

minorului *****, fără acordul tatălui Cerevan Ilie, de rând cu constatările reţinute, ar crea dificultăţi şi chiar duce la imposibilitatea executării unei asemenea hotărâri.

Totodată nu a fost prezentat niciun înscris care să ateste că la solicitarea reclamantei/intimatei privind perfectarea actelor de identitate pe numele copilului minor în lipsa acordului tatălui, i-ar fi fost refuzată.

În această ordine de idei, Completul de judecată reţine că instanța ierarhic inferioară neîntemeiat a ajuns la concluzia admiterii acţiunii, în latura dată.

Prin urmare, Colegiul judiciar consideră neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă pretenția reclamantei cu privire la perfectarea actelor de identitate a copilului minor, fără permisiunea tatălui Cerevan Ilie.

Totodată, Colegiul judiciar notează că în rest hotărârea instanței de fond, în partea stabilirii domiciliului copilului minor cu mama, nu a fost contestată de apelant, consideră inoportun de a se expune.

În conexiunea celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră necesar de a admite apelul, de a casa parțial hotărârea instanței de fond, în partea pretenției privind permiterea de a perfecta acte de identitate pe numele minorului, fără acordul tatălui, și în această parte se pronunță o hotărîre nouă prin care pretențiile se resping ca nefondate.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. c), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E:

Se admite apelul declarat de Cerevan Ilie

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediu central) din 11 septembrie 2024 *în partea pretenției privind permiterea mamei Prodan Zinaida de a perfecta acte de identitate pe numele minorului *****, fără acordul tatălui Cerevan Ilie,* și în această parte se pronunță o hotărîre nouă prin care pretențiile se resping ca nefondate.

În rest, hotărîrea instanței de fond se menține.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Panov Ana

Judecătorii: Corlăteanu

Diana

Bagrin Lucia